

הצלע - הטעם מלרע בלמ"ד.

פֿתָף - ראוי להקפיד על הגייה נכונה של התי"ו, שלא ישמע שקורא 'בסמ"ך'.

היִמְנִית - היו"ד רפה, ובשווא נח'.

וּבְלוֹלִים - הלמ"ד השניה בדגש'.

ו' ט': וּשְׁדָרְת - בשי"ן שמאלית.

ו' י"א: דְּבִרְיָ - יש לשים לב לנגן את הטעם כראוי במקף, ולא להוסיף מונח ולהטעים 'דְּבִרְיָ'.

פֿתָף פֿתָף פֿתָף

חילופי נוסחאות

ה' כ"ח: עֲלֵהֶמָּס / (עֲלֵהֶמָּס) ^ה

בפתח - בכתבי היד: ט"א ט"ב ט"ז, ס"ג ס"ד ס"ה ס"ח ס"ט סי"ב סט"ו סי"ז. ~ ובדפוסים: רוו"ה, קסוטו, קורן, ברויאר.

בקמץ - בכתבי היד: ס"א ס"ו ס"ז סי"א, א"א א"ב א"ג א"ד א"ה א"ו א"ז א"ט א"י. ~ ובדפוסים: מק"ג, רא"פ, לטריס, גינצבורג.

ו' ו': לְבִלְתִּי אֶחָז בְּקִירוֹתֶיהֶּבִית / (לְבִלְתִּי אֶחָז בְּקִירוֹתֶיהֶּבִית)

בטפחא מרכא מקף - בכתבי היד: ט"א ט"ב ט"ד ט"ז, ס"א ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ח סי"א סי"ב סט"ו סי"ז. ~ ובדפוסים: קסוטו, ברויאר.

במרכא טפחא מרכא - בכתבי היד: ס"ז סי"ג, א"א א"ב א"ג א"ד א"ה א"ו א"ז א"ח א"ט א"י. ~ ובדפוסים: מק"ג, רא"פ, רוו"ה, לטריס, גינצבורג, קורן.

ו' ז': אֶבְדִּי שְׁלֵמָה מִסֵּעַ נְבִנָה / (אֶבְדִּי שְׁלֵמָה מִסֵּעַ נְבִנָה)

במקף מרכא טפחא - בכתבי היד: ט"א ט"ב ט"ד ט"ז, ס"א ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ח סי"א סי"ב סט"ו סי"ז, א"ב א"ו א"י. ~ ובדפוסים: גינצבורג, קסוטו, קורן, ברויאר.

במרכא טפחא מונח - בכתבי היד: ס"ו, א"ג א"ד א"ה א"ז א"ח א"ט. ~ ובדפוסים: מק"ג, רא"פ, רוו"ה, לטריס.

אלא פירשו שהשורש הוא 'בלל' (כמו בפסוק: וְעָשָׂן סֶלֶת בְּלֹל בְּשָׁמֶן כֶּתִית, שפירושו בחישה סיבובית, וגם כאן פירוש 'בלולים' הוא ארובה ענולה, וגם לפי המפרשים בפסוק שהוא מלשון מדרגות סיבוביות ניתן לבאר שהוא משורש 'בלל' וענינו סיבוב. וגם לפי פירוש זה צריך לומר שהדגש הוא רק לתפארת הקריאה).

ואם כן, הקורא 'ובלולים' בלמ"ד רפה במקום 'ובלולים' בדגש, לפי האפשרות הראשונה שכתב רד"ק יש לחוש לשינוי משמעות מלשון מדרגות לזליניות ללשון בלילה. אך לפי הפירוש השני שכתב רד"ק, אין לחוש לשינוי משמעות משום שהדגש בא רק לתפארת הקריאה. וכן לפי הגרסה 'ובלולים' במשנה, אין לחוש לשינוי משמעות כי אכן המשמעות היא מלשון בלילה והדגש רק לתפארת.

^ה הטעמים המפסיקים ביותר, שהם אתנחתא וסוף פסוק, גורמים לשינוי ניקוד האות המוטעמת משום ההפסק, וכגון במקום 'שְׁמִים', באתנחתא וסוף פסוק מנוקד 'שְׁמִים'. 'אַרְצִי'-'אַרְצִי'. 'מִצְרַיִם'-'מִצְרַיִם'. 'לֵילָה'-'לֵילָה'. אך יש תיבות שגם בהפסק אין ניקודן משתנה, כגון: תָּבֹן, מֶלֶךְ, נָדָר, לְלֶדֶת, לְיָדָת, גֵּת, אֵט, ועוד.

ותיבת 'מֵס' היא מהתיבות שאינן משתנות לקמץ בהפסק, וכמו שכתב רד"ק (מכלול קפ"ג ע"א): 'מֵס' 'לְמֵס' 'הֵמָּס' פתח באתנח וסוף פסוק. ויתכן שניקוד 'הֵמָּס' בחלק מהספרים כאן הוא תוצאה של תיקון יתר של סופרים מחמת הסוף פסוק.

עושים בקריאת תי"ו רפויה כסמ"ך לבשתנו.

^י עיין במאמר על השווא שאחר ה"א הידיעה שם מבואר שכאשר נשמט הדגש שאחר ה"א הידיעה (או אחת מהאותיות כ"ב המנוקדות בפתח להורות על ידוע), ואין מתג לפני השווא, השווא נח.

וכאן בכל הספרים אין מתג לפני השווא, ומוכח שהאות שאחריה בשווא נח.

^י יש במפרשים שפירשו ש'לול' מלשון סיבוב, והיינו שהם מדרגות מסביב לעמוד (מה שמכונה כיום 'מדרגות לולייניות' ומקורו מפסוק זה), ויש שפירשו שהוא מלשון ארובה, והיינו ש'לול' הוא פתח קטן בתקרה שדרכו היו עולים (וכמו שמצאנו בתלמוד [עירובין ע"ו ע"ב] 'לול הפתוח מן בית לעליה').

וכתב רד"ק (מכלול ק"ע ע"ב) שיתכן שהיחיד הוא 'לל' בחולם, ולכן ברבים נדגשה הלמ"ד השניה (בדרך חולם חסר בהברה האחרונה בשמות מלרעים, שבנטייה משתנה לקובץ [ובכתיב התורה לפעמים נכתב בכתיב מלא עם שורוק, אך הדגש מוכיח שדיע כקובץ] ודגש באות שאחריה הבא ככתלוי לע"ן הפועל שאינה נשמעת, כגון: חק-תָּקִים, לא-תָּקִים, דב-תָּקִים, אדם-תָּקִים, עֶלֶם-תָּקִים, קֶטֶב-תָּקִים), ויתכן שהיחיד הוא 'לול' בשורוק (ולפי זה צריך לומר שהדגש הוא רק לתפארת הקריאה). ובמסכת מדות (פרק ד' משנה ה') כתוב 'לולין היו פתוחין בַּעֲלִיָּה לְבֵית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים', ובכמה כתבי יד מדויקים (קאופמן, פריגצה, מינכן) הגרסה היא 'ובלולים' היו פתוחין' (ונראה שגם ספר הערוך גרס כן, שכתב את ערך 'בלולין' באות ב"ת), ולפי גרסה זו נראה שפירשו גם במשנה וגם בפסוקנו שאין זו ב"ת השימוש והשורש 'לול',